

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Предметна (циклова) комісія викладачів педагогіки, психології, методик
дошкільного виховання та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступниця директора з навчальної роботи
Олена МІШКУЛИНЕЦЬ

«*20*» *серпня* 20*25* року

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 22 Методика формування елементарних математичних

уявлень

Підготовки : фахового молодшого бакалавра

(назва освітньо-професійного ступеня)

галузь знань : 01 Освіта / Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Відокремлений структурний підрозділ «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету»

Навчальна програма з дисципліни «Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку» для здобувачів освіти

з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

за спеціальністю 012 Дошкільна освіта

Розробник (укладач) програми:

Наталія КЕРТИС, викладач педагогіки та методик дошкільного виховання, спеціаліст «вищої категорії», викладач-методист», старший викладач

Програму схвалено на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № 1 від 25 серпня 2025 року

Голова предметної (циклової) комісії

_____ (ім'я та прізвище) (Яна ФЕНЬОВ)

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження методичною радою ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету»

Протокол № 1 від 25 серпня 2025 року

Голова методичної ради

_____ (ім'я та прізвище) (Тетяна ІСАК)

1. ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Методика формування елементарних математичних уявлень» для здобувачів освіти 3 курсу спеціальності 012 Дошкільна освіта укладено відповідно до цілей, вимог і змісту навчання у закладах фахової передвищої освіти, закладених у стандартах фахової передвищої освіти, ОПП (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка), та вимог Базового компоненту дошкільної освіти в Україні, діючих програм виховання та навчання в ЗДО.

Програмою передбачено вивчення предмету «Методика формування елементарних математичних уявлень» у 5 семестрі. З урахуванням змісту сучасної системи знань та особливостей організації освітнього процесу дисципліна складається із п'яти змістових модулів: «Теоретичні засади курсу «Формування елементарних математичних уявлень та особливості розвитку кількісних уявлень у дітей дошкільного віку», «Розвиток уявлень про число, лічбу, обчислення та величину предметів у дітей дошкільного віку», «Організація роботи з формування елементарних математичних уявлень та уявлень про форму предметів і геометричні фігури у дітей дошкільного віку», «Розвиток просторових і часових уявлень у дітей дошкільного віку та методика їх формування», «Забезпечення наступності у навчанні дітей математики та педагогічна взаємодія ЗДО з сім'єю та школою у формуванні елементарних математичних уявлень». Програма навчальної дисципліни «Методика формування елементарних математичних уявлень» побудована на інтегрованому підході, який базується на об'єднанні дисциплін психолого-педагогічного циклу. Такий підхід орієнтує майбутніх педагогів на уніфікацію власного досвіду в основних сферах їхньої діяльності, реалізацію системного, цілісного, комплексного підходу до дитини та спрямований на особисте зростання здобувачів освіти, їх суб'єктність в різних сферах життєдіяльності.

Освітній компонент розглядається як складова змісту навчальної підготовки фахових молодших бакалаврів і побудована на відповідних

теоретичних, наукових засадах та практичній підготовці.

Зміст курсу (дисципліни) є доступним для здобувачів освіти 3 курсу й розрахований на засвоєння його кожним із них. Основним завданням викладача є формування у студентів знань, надання їм практичної спрямованості та формування вміння використовувати їх у практичній діяльності. Загальними завданнями оцінювання є: визначення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти; стимулювання їх мотивації до здобуття знань; визначення рівня здібностей здобувачів; виставлення відповідної оцінки.

Для оцінювання процесу та результатів вивчення дисципліни розроблені чіткі, зрозумілі і відомі здобувачам критерії, відповідно до яких виставляється оцінка, і використовуються при цьому такі методи, як: усне опитування, тестування, оцінювання виконання творчих та ситуаційних завдань, самооцінювання, взаємооцінювання тощо.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика формування елементарних математичних уявлень» є підготовка майбутніх фахівців у формуванні професійної компетентності до організації та здійснення процесу формування у дітей дошкільного віку елементарних математичних уявлень, розвиток у студентів професійних знань, умінь і навичок.

Основними завданнями дисципліни є:

- формування у студентів знань про мету, завдання, зміст і принципи навчання елементарної математики дітей дошкільного віку;
- оволодіння методами, прийомами та засобами формування у дітей елементарних математичних уявлень (кількісних, просторових, часових, геометричних тощо);
- розвиток умінь планувати та організовувати освітній процес з математики в закладах дошкільної освіти ;
- навчання студентів добору та використанню наочних, ігрових, дидактичних і цифрових засобів навчання математики;
- формування навичок аналізу та оцінювання результатів навчання дітей, відстеження динаміки їхніх математичних уявлень;

- розвиток у майбутніх педагогів уміння інтегрувати математичний зміст з іншими освітніми лініями та видами діяльності дітей;

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинен:

Знати:

- роль і місце математичного розвитку дітей дошкільного віку у освітньому процесі;
- теоретичну спадщину вітчизняних і зарубіжних педагогів;
- історію розвитку методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку в Україні, вплив на цей процес соціально-політичних та історико-культурних подій;
- сучасні тенденції розвитку методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку в Україні та за кордоном;
- форми, методи, засоби логіко-математичного розвитку дітей у дошкільних навчальних закладах і родині;
- специфіку планування навчальної роботи з дітьми раннього і дошкільного віку з метою реалізації пізнавальних, розвиваючих і виховних аспектів педагогічного процесу і забезпечення індивідуально - диференційованого підходу до вихованців;
- інноваційні педагогічні технології з метою застосування в освітньому процесі закладу дошкільної освіти;
- нормативно-правову базу забезпечення діяльності дошкільної освіти;
- загальні підходи до відбору змісту математичного розвитку дітей дошкільного віку;
- сучасні чинні програми та їх наступність з програмою початкової школи;
- керівництво професійною діяльністю педагогів дошкільних установ і процесами, що відбуваються в практиці з математичного розвитку дітей дошкільного віку.

Уміти:

- застосовувати на практиці основні математичні поняття (величина, множина, числа, алгоритми і т. ін.);

- визначати та аналізувати уявлення дітей про множину для визначення перспективних напрямків навчання лічильній та обчислювальній діяльності й розвитку логічного мислення з урахуванням темпів індивідуального розвитку;

- визначати етап, на якому знаходиться кожна дитина з метою застосування індивідуально-диференційованого навчання дітей на спеціально організованих заняттях та в повсякденному житті;

- визначати та аналізувати уміння порівнювати предмети за величиною шляхом виокремлення окремих ознак з метою розвитку розумових якостей;

- використовувати ігрові та практичні методи;

- діагностувати та аналізувати уявлення дітей про простір і час для визначення перспективних напрямків навчальної роботи з ними з урахуванням темпів індивідуального розвитку;

- планувати в різноманітних формах і видах пізнавальної діяльності елементи ознайомлення з математичними поняттями: лічба, геометричні фігури, величина, орієнтація в часі та просторі;

- добирати малі літературні форми (приказки, прислів'я, загадки) з елементами математики, враховуючи індивідуальні та вікові особливості дітей;

- добирати методи і прийоми навчання на заняттях з математики та планувати вирішення завдань математичного характеру на заняттях з інших розділів програми, реалізуючи тим самим математичний аспект Базового компоненту дошкільної освіти;

- здійснювати поточне та перспективне планування залучення членів родини дитини до аналізу виховних ситуацій, розв'язання педагогічних задач, педагогічних ігор, педагогічних ситуацій, театралізованих дійств для пропедевтики педагогічних помилок;

- використовувати в різних формах організації роботи дітей (індивідуальна, групова, колективні заняття) дидактичні ігри, дидактичні вправи, практичні та словесно-логічні завдання, що сприяють засвоєнню сенсорних еталонів, розвитку різних властивостей уваги (обсяг, стійкість, переключення, розподіл, концентрація), мислительних операцій (аналіз, синтез, порівняння,

узагальнення, абстрагування);

- здійснювати поточний та рубіжний контроль в процесі організованих занять, організованих видів діяльності та в повсякденному житті, використовуючи тестування, спостереження тощо.

Основними формами навчальної роботи зі студентами є лекційні, семінарські, практичні заняття; та поза-навчальні роботи -індивідуальна та самостійна робота.

Під час проведення семінарських занять розглядаються теоретичні питання кожної конкретної теми. При підготовці до таких занять студенти опрацьовують науково-методичну літературу, фахову періодику та першоджерела з теорії і методики формування математичних понять, встановлюють між предметні зв'язки, набуваючи науково-теоретичних знань.

На практичних заняттях формуються уміння здійснювати логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку, розробляти конспекти занять з формування елементарних математичних уявлень, створювати наочні посібники: роздатковий та демонстраційний матеріал, моделювати педагогічні ситуації, які б сприяли виникненню у дітей інтересу до занять з математики, розробляти консультації для батьків з актуальних проблем ознайомлення дітей з елементами математики.

На цих заняттях організуються дискусії, ділові ігри, підготовка до яких вимагає самостійного вивчення методичної літератури з методики математики, знаходження кращих прийомів навчання дітей, організації ігор та занять.

В ході самостійної роботи студенти розробляють конспекти проведення дидактичних ігор з формування математичних уявлень; підбирають завдання, спрямовані на розвиток логіко-математичних умінь; складають конспекти занять з визначеної теми для проведення їх в різних вікових групах.

Вивчення студентами програмного матеріалу передбачає також ознайомлення з сучасними законодавчими і нормативними документами з дошкільної освіти, експериментальними дослідженнями та інноваційними методичними технологіями математичного розвитку дітей.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування професійних компетентностей майбутніх педагогів, до складу яких входять:

ІК1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

Загальні:

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні:

СК1. Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК5. Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК7. Здатність до формування елементарних логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК11. Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК13. Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш

оптимальних для них формах.

СК14. Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

Результати навчання:

РН1. Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини.

РН3. Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

РН4. Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти.

РН5. Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій.

РН8. Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН9. Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організувати їх відповідно до освітніх програм.

РН15. Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

РН19. Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин 4 кредити ЄКТС

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КУРСУ «МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ»

Тема 1. Предмет та завдання методики формування математичних уявлень.

Мета, предмет і завдання курсу. Зв'язок методики з іншими науками. Методика формування елементарних математичних уявлень в системі педагогічних наук. Основні поняття методики формування елементарних математичних уявлень.

Тема 2. Становлення та розвиток методики вивчення математики дошкільниками як науки.

Ідеї розвитку дошкільників в класичній педагогіці (Я. Каменський, Ф. Фребель, М. Монтесорі). Методика математичного розвитку дітей у ХХ ст. Сучасні провідні вітчизняні та зарубіжні наукові підходи до формування елементарних математичних уявлень у дошкільників

Тема 3. Психолого-педагогічні основи математичного розвитку дошкільників.

Характеристика типів інтелекту. Форми розуміння. Психологічний механізм розуміння дітьми дошкільного віку. Розвиток інтелектуальних здібностей дітей дошкільного віку.

Тема 4. Характеристика методичного забезпечення математичного розвитку дошкільників.

Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних програм виховання і освіти дітей дошкільного віку в аспекті математичного розвитку. Аналіз супровідного методичного інструментарію, яким користуються практичні працівники.

Тема 5. Форми і методи навчання математики дошкільників.

Принципи навчання дошкільників елементам математики. Зміст логіко-математичного розвитку дошкільників. Методи навчання елементам

математики. Засоби формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Форми організації навчання дітей елементам математики.

Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ

Тема 6. Методика формування уявлень у дошкільників про множину.

Загальне поняття про множину, операції з множинами. Особливості сприймання і відтворення кількості предметів дошкільниками. Методика формування уявлень про множину в дошкільному віці.

Тема 7. Методика формування уявлень у дошкільників про число, лічбу.

Поняття числа, лічби, системи навчання дітей лічбі в різних вікових групах. Етапи лічильної діяльності, завдання навчання дітей лічбі в різних вікових групах. Розвиток у дітей дошкільного віку уявлень про число. Методика навчання лічбі в різних вікових групах. Кількісна і порядкова лічба. Ознайомлення дітей з цифрами.

Тема 8. Методика навчання дітей дошкільного віку обчисленню та розв'язанню арифметичних завдань.

Особливості ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з обчислювальною діяльністю. Види та типи математичних задач, що розв'язують дошкільники. Послідовні етапи та методичні прийоми в навчанні вирішенню арифметичних задач та прикладів. Методика навчання дітей старшого дошкільного віку розв'язанню арифметичних задач. Методика навчання дітей старшого дошкільного віку обчисленню.

Тема 9. Методика формування уявлень у дошкільників про величину і вимірювання величин.

Поняття про величину предметів, властивості величин. Особливості сприймання дошкільниками поняття про величину предметів. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з величиною предметів.

Тема 10. Методика формування уявлень у дошкільників про форму і геометричні фігури.

Поняття форми і геометричної фігури. Класифікація геометричних фігур за якісними ознаками та чисельністю. Особливості сприйняття форми предметів та геометричних фігур дітьми раннього та дошкільного віку. Завдання формування уявлень про форму та геометричні фігури. Методика ознайомлення дітей з геометричними фігурами та формою предметів у різних вікових групах ЗДО.

Тема 11. Методика формування уявлень у дошкільників просторових уявлень.

Поняття простору. Просторові уявлення та просторові орієнтації. Вікові особливості розвитку просторових уявлень у дітей раннього і дошкільного віку. Завдання щодо формування просторової орієнтації у дошкільників. Методика формування вміння дошкільників орієнтуватися в просторі.

Тема 12. Методика формування часових уявлень у дошкільників.

Поняття часу та особливості сприймання його дошкільниками. Зміст формування часових уявлень у дітей дошкільного віку. Методика формування вміння орієнтуватися у часі.

Змістовий модуль 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 13. Інноваційні технології формування математичних уявлень (зарубіжний досвід).

Логічні блоки Д'єнеша. Інтелектуальні ігри Нікітіних. Картки-властивості Семаден.

Розвиваючі ігри Воскобовича. Кольорові палички Кюізнера. Дари Фребеля.

Тема 14. Сучасні вітчизняні інноваційні технології формування математичних уявлень.

Коректурні таблиці Наталії Гавриш. Ейдетика для малят Пащенко. Навчально-розвивальна технологія «Логіка світу» Стеценко. Ментальна арифметика.

Тема 15. Організація сенсорно-пізнавального простору для математичного розвитку дошкільників.

Інтеграція освітнього процесу. Відмінності традиційної та інтегрованої/модернізованої освітніх моделей. Дидактичні принципи технології.

«Інтегрованих дидактичних модулів». Приклади тематичних днів, різних форм активності дітей в сенсорно-пізнавальному просторі. Технологія методичного конструктора.

Тема 16. Планування роботи з розвитку математичних уявлень в дітей у дошкільному навчальному закладі.

Аналіз заняття з формування початкових математичних понять у дітей в ЗДО. Вивчення засвоєння початкових математичних знань і вмінь у дітей різних вікових груп ЗДО. Показники засвоєння знань.

Тема 17. Наступність у логіко-математичному розвитку дошкільників і першокласників.

Наступність між дитячим садком і школою в навчанні дітей математиці. Показники готовності дітей до вивчення математики в першому класі. Наступність у змісті та методах навчання математики.

Тема 18. Робота закладу дошкільної освіти з сім'єю з питань логіко-математичного розвитку дітей і підготовки їх до школи.

Роль сімейної педагогіки в індивідуалізованому логіко-математичному розвитку дитини. Особливості навчання дошкільника математиці в сім'ї. Форми роботи ЗДО з сім'єю в процесі формування елементарних математичних уявлень: індивідуальні та групові консультації, батьківські збори, семінари, конференції, лекції, «ярмарки ідей» тощо. Місце логічних вправ та завдань, як засобів цікавої математики в педагогічному процесі.

3. Рекомендована література:

Базова:

1. Піроженко Т. Методичні аспекти реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» / Т. Піроженко, М. Машовець, О. Коваленко // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2013. - № 2. - С.4-9.
2. Степанова Т.М. Індивідуалізація і диференціація навчання математики дітей старшого дошкільного віку. Монографія / Т.М. Степанова. - К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. - 208 с.
3. Щербакова К.Й. Методика формування елементів математики у дошкільників / К.Й. Щербакова. - К.: В-во Європейського університету, 2011.- 262 с.
4. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / А.В. Сазонова. - К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. - 248 с.

Допоміжна:

1. Баглаєва Н. Розвиток логічних умінь дитини. Серіація за величиною, масою, об'ємом, розташуванням у просторі // Дошкільне виховання. - 2000.
2. Васильченко Н. П. Жива математика: Посібник для підготовки дитини до школи. / Н. П. Васильченко - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2008.- 128 с.
3. Заїка А. М. Математика. 30 кроків до школи. / А. М. Заїка. - Харків: Торсінг плюс, 2011. - 64 с. № 10 - С. 8-11. - 127 с.
4. Грибанова О.К., ЩербакГова К.Й., Белова С.Ф., Назаренко К.В. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей / О.К. Грибанова, К.И. Щербакова та ін. - К.: Вища школа, 1987. - 134 с.
5. Зайцева Л. Елементарна математична компетентність / Л. Зайцева // Дошкільне виховання. - 2004. - № 7. - С. 12-15.
6. Кобрій О. Технології логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / О. Кобрій. - Дрогобич: Ред.-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2010. - 63 с.

7. Криворучко Т. Логіко-математичні ігри // Дошкільне виховання - 2007.-№ 2 с. 10-12.
8. Машовець М., Стеценко І. Навіщо до школярику математика / М. Машовець, І. Стеценко. - К.: «Шкільний світ», 2009. - 128с.
9. Пантюк Т.І.,Пантюк М.П. Організація ігрової діяльності у дошкільному віці: навч. посіб. / Т.І. Пантюк, М.П. Пантюк. - Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2011. - 146 с.
10. Пізнавальний розвиток старших дошкільників / уклад. Дикань Н. І., Мельниченко К. С., Шевцова О. А. - Х.: Вид. група “Основа”, 2011. - 319с. - (Серія “Впевнений старт”).
11. Старченко В. А. Цікава математика для молодшого дошкільника: * Навчально-методичний посібник до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у світі” / В. А. Старченко. — К.: Наш час; Ч.: Ранок, 2010.
12. Старченко В. Навчання математики: сучасний погляд // Дошкільне виховання. - 2008. - №7. - С. 19-21.
13. Старченко В. Сучасний погляд на логіко-математичну компетентність дошкільника // Дитячий садок. - 2009. - №27(507). - липень. - С. 28-30.
14. Степанова Т.М. Навчаємо математики. Формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку / Т.М. Степанова - Гінеза-2014-с. Сухар В. Л. Дидактичні ігри. Старший дошкільний вік / Авт.-упоряд. В.Л. Сухар.- Х.: Вид-во “Ранок”, 2012. - 192 с. - (Дошкільна освіта).
15. Цікаві цифри: Використання прийомів ейдетики при ознайомленні з цифрами / Авт. - упор. О.О. Яловська. - Тернопіль: Мандрівець, 2010. - 128 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про дошкільну освіту»// www.mon.gov.ua/img/zstored/files/zakon_zso.doc.
2. Базовий компонент дошкільної освіти // [mon.gov.ua/images/files/doshkilnacerednya/.../ bazov-komponent.doc](http://mon.gov.ua/images/files/doshkilnacerednya/.../bazov-komponent.doc).
3. Крутій К.П. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини. [Електронний ресурс]: - http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gumal/pages/vypl/Krutij.pdf.
4. Електронний репозиторій публікацій професорсько-викладацького колективу Київського університету імені Бориса Грінченка <http://kubg.edu.ua/2012-08-15-10-06-19.html>

4.Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальне і фронтальне опитування, оцінювання письмових завдань, дидактичне тестування, перевірка групових творчих завдань.

5. Форма контролю: екзамен.